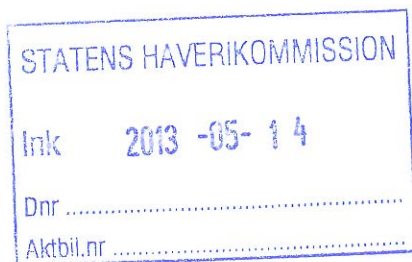

Datum
2013-05-06Dnr/Beteckning
TSV 2013-670Ert datum
2013-02-13Er beteckning
O-03/12Statens haverikommission
P.O. Box 12538
102 29 Stockholm

Olycka med brand i två biogasbussar i stadstrafik i Helsingborg

Statens haverikommission har i sin rapport *RO 2013:01 Brand med två biogasbussar i stadstrafik i Helsingborg, Skåne län, den 14 februari 2012*, Dnr O-03/12, lämnat tre rekommendationer till Transportstyrelsen.

Transportstyrelsen rekommenderas att vidta de åtgärder som behövs för att:

1. Ett regelverk med bestämmelser om och krav på fasta släcksystem för motorrum i bussar kommer till stånd.
2. Föra in bestämmelser om kontroll av släcksystems funktion i samband med den ordinarie fordonsbesiktningen.
3. Utbildningsstandarden höjs och anpassade övningar inom brandsäkerhet och utrymning ingår i yrkesförarutbildningen för bussförare.

Transportstyrelsens kommentarer till rekommendationerna

1. Ett regelverk med bestämmelser om och krav på fasta släcksystem för motorrum i bussar kommer till stånd.

Brandsäkerhet i buss är en prioriterad fråga för Transportstyrelsen och arbete pågår för att införa krav på släcksystem i bussars motorrum. Eftersom bussars utformning och utrustning styrs av internationella bestämmelser så måste kraven införas på internationell nivå (FN:s Ekonomiska Kommission för Europa UNECE/WP. 29). Särskilda krav på bussar finns i UNECE-reglemente 107. Transportstyrelsen planerar att sända in ett förslag till ändring av UNECE-reglemente 107 till höstens möte i arbetsgruppen som ansvarar för utveckling av det reglementet. Förslaget kommer att baseras på en provmetod som Sveriges Tekniska Forskningsinstitut (SP) har tagit fram för att kontrollera släcksystemens släckförmåga.

2. Föra in bestämmelser om kontroll av släcksystems funktion i samband med den ordinarie fordonsbesiktningen.

Kontrollbesiktning sker för att kontrollera att ett fordon inte har försämrats i otillåten grad beträffande föreskrivna krav i fråga om den beskaffenhet och utrustning som är av betydelse från miljö- och trafiksäkerhetssynpunkt.

Om fasta släcksystem i motorrum blir föreskrivna krav, genom en ändring av UNECE- reglemente 107, så kommer Transportstyrelsen att utreda om dessa system kan kontrolleras vid periodisk kontrollbesiktning på ett sätt som inte orsakar större olägenheter än vad som är nödvändigt med hänsyn till dess ändamål.

3. Utbildningsstandarden höjs och anpassade övningar inom brandsäkerhet och utrymning ingår i yrkesförarutbildningen för bussförare.

Evakuering av passagerare ingår i utbildningen av förare som utför persontransporter med buss.

Av rapporten *RO 2013:01* framgår det inte att förarna har haft bristande kunskaper i att genomföra en evakuering eller utrymning av en buss.

Effekterna av de obligatoriska, genom förordningen (2007:1470) om yrkesförarkompetens målstyrda utbildningarna för yrkesförarkompetens för bussförare, är för tidigt att bedöma. Merparten av den aktiva förarkåren har ännu inte genomgått föreskriven utbildning. Förare som innan den 10 september 2008 var behöriga att köra buss ska ha genomgått sin första fortbildning senast den 10 september 2015.

För närvarande planerar Transportstyrelsen inga ytterligare åtgärder vad det gäller brandsäkerhet och förarutbildning.

Detta ärende har beslutats av väg- och järnvägsdirektör Birgitta Hermansson. I den slutliga handläggningen av ärendet deltog utredare Ted Montaigne, Anna Ferner Skymning och Mats Hjälms, samt enhetschef Anders Sileborg, den senare föredragande.

Birgitta Hermansson
Väg- och järnvägsdirektör

Bilaga Kommentarer till avsnitten angående förarutbildning i rapporten *RO 2013:01*.

Bilaga

Kommentarer till avsnitten angående förarutbildning i rapporten *RO 2013:01*.

Allmänt om utbildning enligt lagen och förordningen om yrkesförarkompetens

Grundutbildning för grundläggande kompetens och fortbildning för yrkesförarkompetens kan ske hos fysiska eller juridiska personer som har fått tillstånd att bedriva utbildning enligt lagen (2007:1157) om yrkesförarkompetens. Grundutbildning kan också ske i gymnasieskola eller kommunal vuxenutbildning där eleven går en nationell kurs som har varit föremål för samråd mellan Statens skolverk och Transportstyrelsen. Dessa skolformer behöver i sådana fall inte ha tillstånd från Transportstyrelsen.

Bestämmelserna började tillämpas den 10 september 2008 på bussförare.

Bemyndigande

Transportstyrelsen får enligt 8 kap. 1 § förordningen om yrkesförarkompetens meddela föreskrifter om grundutbildning och fortbildning. Transportstyrelsen får vidare meddela föreskrifter för verkställigheten av lagen och förordningen om yrkesförarkompetens om inte annat följer av 8 kap. 2 § förordningen. I 8 kap. 2 § förordningen om yrkesförarkompetens finns bemyndigande för Statens skolverk att meddela föreskrifter om bland annat innehållet i grundutbildningen för grundläggande kompetens.

Avsnitt 1.11.5 Yrkesförarkompetens

Av faktaredovisningen av lagstiftningen angående yrkesförarkompetens borde ha framgått att i bilagan till förordningen anges de ämnen utbildningarna ska omfatta och de mål som de ska avse.

Ett av målen som ska uppnås i ämnet *Tillämpning av bestämmelser* är att föraren ska känna till bestämmelserna för persontransporter. Utbildningen för detta mål omfattar bland annat säkerhetsutrustning i bussen.

Ett av målen som ska uppnås i ämnet *Hälsa, vägtrafiksäkerhet och miljösäkerhet, service, logistik* är att föraren ska kunna bedöma krissituationer. Utbildningen för detta mål omfattar bland annat

- bedömning av situationen,
- hindra att olyckssituationen förvärras,
- kalla på hjälp,
- komma till skadades undsättning och ge första hjälpen åt skadade,
- vidta åtgärder vid brand,

- evakuera passagerare i bussar,
- garantera alla passagerares säkerhet.

Avsnitt 2.4 Evakuering och utrymning och avsnitt 3.1 Undersökningsresultat

I analysen av olyckan borde ingå att evakuering av passagerare ingår i utbildningen av förare som utför persontransporter med buss.

Bilagan till förordningen (2007:1470) om yrkesförarkompetens nämner särskilt evakuering av passagerare i bussar som en av åtgärderna vid brand. I 4 kap. 5 § i Vägverkets föreskrifter (VVFS 2008:159) om grundläggande kompetens och fortbildning för förare som utför gods- eller persontransporter, krävs att förare ska *kunna tillämpa* åtgärder vid brand evakuering av personer i lastbilar och bussar. Med kunna tillämpa avses enligt 1 kap. 2 § samma föreskrifter att den sökande både teoretiskt och praktiskt ska kunna använda sin kunskap. Detta innebär att utbildningen innefattar utrymning av passagerare i buss som brinner.

Slutsats

Bakom haverikommissionens rekommendation till Transportstyrelsen, att vidta de åtgärder som behövs för att utbildningsstandarden höjs och anpassas med övningar inom brandsäkerhet och utrymning, torde ligga den i slutrapporten, avsnitt 3.1 Undersökningsresultat, punkten k), redovisade uppfattningen att övningar inom brandsäkerhet och utrymning inte ingår i utbildningen för yrkesförare.

Av rapporten framgår inte att förarna har haft bristande kunnande i att genomföra en evakuering eller utrymning av en buss

Effekterna av de obligatoriska, genom förordningen målstyrda utbildningarna för yrkesförarkompetens för bussförare, är för tidigt att bedöma. Merparten av den aktiva förarkåren har ännu inte genomgått föreskriven utbildning. Förare som innan den 10 september 2008 var behöriga att köra buss ska ha genomgått sin första fortbildning senast den 10 september 2015.